

✓K 10-10-2006

Wortel schieten met zuigende zinnnetjes

Theater

Kale bomen ruisen niet door José Kuijpers en Ria Marks. Tekst: Magne van den Berg. Regie: Jetse Batelaan. 6 oktober, Toneelschuur, Haarlem. Tournee

Hoe vaak zou actrice Ria Marks in *Kale bomen ruisen niet* 'ja' en 'nee' hebben gezegd? Vijfhonderd keer? Waarschijnlijk wel. Ja's in allerlei soorten: bevestigend, aarzelend, nadenkend, afkappend, meellevend of een versnellend jaja. Voor haar nee's geldt hetzelfde: hoofdschuddend, afwijzend, weifelend, spottend.

Marks maakt van al die ultrakorte antwoorden een fraai spel met uiteenlopende intonatie. Nooit doet ze het erom, voor de vrouw die zij speelt, is dit immers genoeg. Wat zij wil zeggen, ligt in deze en nog een paar woordjes besloten.

Haar tegenspeler José Kuijpers verwacht niet anders dan dergelijke afgemeten antwoorden. Haar opmerkingen, ook niet al te overdadig geformuleerd, smeken er ook om. Ze redeneert alsof ze over een kronkelig bospad loopt, te pas en te onpas, over wakker worden van de kou, van jezelf of van geluid en over het belang van de juiste rok.

Zo zitten die vrouwen daar te praten, op lage tuinstoeltjes voor het binnenste van een omgevallen boom (geschilderd op doek). Af en toe geven ze summiere informatie prijs. Dat ze voor een 'kampeermiddel' zitten, en dat ze wachten op iemand die 'tussen tien en vijf' kan komen (een reparateur of toch een kennis?). En

dat Marks net uit een gewelddadig huwelijk is ontsnapt (al houden die losse mannenhandjes mogelijk ook verband met haar tergend zuinige antwoorden). Meer achtergrond over deze afgezonderde vriendinnen (of zussen?) op rubber laarzen geeft de voorstelling niet.

De tekst van Magne van den Berg is koren op de molen van regisseur Jetse Batelaan. Het minimale op toneel is vaak nog niet minimaal genoeg. Net als in eerder werk zoals *Broeders*, beperkt hij zich tot sobere handelingen. Hier is dat bijvoorbeeld het opstaan om een kopje te halen of een knaloranje Parka-jas op te pikken. Geregeld voegen de dames geen daad bij het woord. Als Marks over een vestje praat dat bij haar rok past, blijft ze intussen gewoon in haar roze broek zitten.

Beiden zitten vastgezogen in deze zuigende conversatie en ons zuigen ze mee. Zoals ze in het begin uit het donkere binnenste van de boom naar het licht zijn gewandeld, zo schieten ze op dit plekje langzaam wortel, met hun zinnnetjes over het hier en nu. Hoewel vrouwelijk en menselijk, doen ze soms meer denken aan pratende bomen die nooit van plaats zullen gaan.

Dat existentiële karakter van de voorstelling is mooi. Jammer wel dat Batelaan niet iets scheutiger is met verrassende wendingen in dit damesmysterie. Een enkel openspringend bladknopje zou welkom zijn geweest in deze *Kale bomen ruisen niet*.

Annette Embrechts